

viliku rahamärkide deflatsiooni läbi. Vähen-
dati karmi käega riiklikke väljaminekuid ja
teostati kokkuvõtte kuludes, et 1924. a. eel-
arve täitmisel ülejääki saada. Pandi piir se-
nisele ettevaatamatule krediitipolitikale, mille
tagajärjel Eesti Pangast olid ohtralt laenu saa-
nud mitmed ülespuhutud elujouetud ettevõt-
ted, ja oldi äärmiselt tagasihoidlik uute kre-
diitide andmises, eriti suurtööstusele. Tehti
katset Eesti Panga seniseid krediite kokku
tõmmata, kuid see õnnestus vähesel määral
ja ainult tööstuse arvel. Eesti Pank muutus
nüüd tagasihoidlikuks sisseveo finantseerimi-
sel, õhutades selle asemel saaduste väljavedu
Eestist. Kaubandusbilansi passiivsuse kõrval-
damiseks otsustas S. üleaarust sissevedu piirata
tollide tõstmisega. Parajasti enne seda, kui
maksma hakkas seadus, mille järgi tolle võidi
muuta ainult seadusandlikus korras, kõrgen-
das S., seniseid rahaministri õigusi kasuta-
des, juunis ja juulis 1924 õieti tunduvalt
paljude ainete, m. s. ka mitme esimese järgu
tarbeaine tolle, mis üksikute kaupade suhtes
omandasid nüüd otse keeldtollide iseloomu.
Et mõningalt äriühingonnalt tahtmist võtta
marga kurssi kunstlikult langetada, viidi tea-
tavais piires läbi Eesti Panga laenude valori-
seerimine. Oma tulunduspolitiika teostamisel
sattus S. teravasse vastollu põllumeestekogu-
dega, kes S.-i süüdistasid paanika tekitami-
ses rahaturul, meie tulunduselu vapustamises
ja rahva närveerimises. Mõne abinõu, näit.
mõningate tollide tõstmise suhtes asusid ka
sotsiaaldemokraadid eitaval seisukohal. Ül-
diselt saavutas S. siiski tähelepandavaid po-
sitiivseid tagajärgi. Riigi eelarve tasakaalu-
tamine, kaubandusbilansi aktiivseks muutmine
ja käibel olevate rahamärkide deflatsioon aval-
dasid margakursisse tervendavat mõju. Kui
S. dets. 1924 ühes Akel'i kabineti tagasias-
tumise lahkus rahaministri kohalt, jättis ta
oma järglasele L. Sepale (vt.) kursilt stabiil-
seks muutunud marga ja kasvavad valuuta-
reservid, mis võimaldasid välislaenu kaasabil
ette võtta laiema ulatusega rahareformi. 1927.
a. maist peale on S. toimunud Eesti saadikuna
Poolas, s. a. augustist ka Čehhoslovakkias ja
novembrist peale Rumeenias. Vabariigi
10-a. juubeli puhul veebr. 1928 valis Tartu
ülikool S.-i õigusteaduse audoktoriks tema
teenete eest riigi rajamisel.

Isikl. saadud andmed; Pvl., Vaba Maa,
Kaja 1923, 1924; Eesti Majandus 1924, 1925;
Vaba Maa 1925, nr. 278; Pvl. 1925, nr. 324;
Mälestused iseseisvuse võitluspäevilt I (1927)
j. m. 7.

STROMBERG, Nils, krahv, sõdur, sünd.
25. III 1646 Jönköpingis Rootsis postmeister
Jöns Brattman'i (aadeldatud Stromberg) po-
jana, sai a. 1667 Tartu kindlusväe kondukto-

riks (nooremaks ohvitseriks), siirdus a. 1671
Hollandi teenistusse ja tõusis ooberstleit-
nandiks. Hiljemini Rootsi teenistusse ta-
gasi tulnud, ülendati ta a. 1697 kindralma-
joriks, nimetati a. 1699 vabahärraks ja läks
s. a. ühe osa Rootsi vägedega Pommerisse;
a. 1703 ülendati ta kindralleitnandiks. Ta
võttis osa Thorni piiramisest, vallutas Elbingi,
sai a. 1705 kuningl. nõunikuks ning Eesti-
maa kindralkuberneriks, järgnes a. 1706 Karl
XII-le Saksisse ja nimetati s. a. krahviks.
Kui venelased 1707. a. lõpul Liivimaa ida-
poolsed osad oma vägedega üle ujutasid,
võttis S. kõik käepärast olevad abinõud tar-
vitusele Tartu piirkonna kaitseks ja hoolitses
selle eest sama agarusega järgm. a.; kuid
kõigel sellel polnud peaaegu mingeid taga-
järgi Rootsi vägede äärmise vähesuse, nende
puuduliku varustuse ja moonu nappuse tõttu.
Sügisel 1709 nimetati ta Liivimaa kindral-
kuberneriks, jõudis Riiga sept. lõpul ja hak-
kas otsekohe organiseerima linna kaitset ve-
nelaste oodatava piiramise vastu, suurenda-
des garnisoni 12 000 meheni. Kuid hilise
päralejõudmise, Liivimaa viletsa tulundusliku
seisundi ja Rootsi riigi tolaegse kehvuse
tõttu ei suutnud ta küllaldaselt toidumoonu
hankida linnale ning garnisonile ja oli pea-
miselt seepärast sunnitud katku tagajärjel tub-
listi kokkusulanud garnisoniga 4. VII 1710
kapitulerima. Kapituleerimise tingimuste vas-
taselt jäeti S. ühes teiste ohvitseridega vangi,
millest vabanes mõne kuu pärast. Rootsi
jõudnud, nimetati ta kammerkolleegiumi ja
riigi rahanduskontori presidendiks. — S. suri
16. VIII 1723 Claestorpis Rootsis.

J. Nordberg, Kon. Carl den XII:s
historia (1740, ka saksak. tõlkes); E. Carl-
son, Sveriges historia under konungarne af
Pfalziska huset VIII (1910); Richter II;
Fr. Bienemann, Die Katastrophe d. Stadt
Dorpat währ. d. Nord. Krieges (1902); Nord.
Familjeb. II 27.; A. Lewenhaupt, Karl XII
officerare (1921); A. Buchholtz, Zur Ge-
schichte der Belagerung u. Kapitulation d.
Stadt Riga 1709 - 10 (Mitt. XV, a. 1893).

H. S.

STUDE, Georg Johann, tulundustege-
lane, sünd. 15. III 1839 Narvas, omandas ha-
riduse Narva kreiskoolis ja asus a. 1864
Tallinna, kus ta mais s. a. omandas Pikal
tänaval a. 1804 asutatud Roeper'i kondiitri-
äri. S. laiendas äri martsipaani- ja šoko-
laadivalmistamise osakondadega; äri saadu-
sed olid hiljemini tuntud tervel Venemaal
ja Lääne-Euroopaski. Äri juhtimise a. 1912
oma pojale üle andnud, suri S. 30. XII 1919
Tallinnas. — Tema poeg Georg Ferdin-
and S., sünd. 10. VI 1867 Tallinnas, ha-
riduse omandanud kohalikus kubermangu